

Till

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Västra Götalands län
vastragotaland@vastragotaland.se

Vår kontakt:

Katarina Wallinder
Skanska Industrial Solutions AB
405 18 Göteborg
010-449 00 72
Katarina.walinder@skanska.se

Komplettering i ärende, dnr 42182-2023

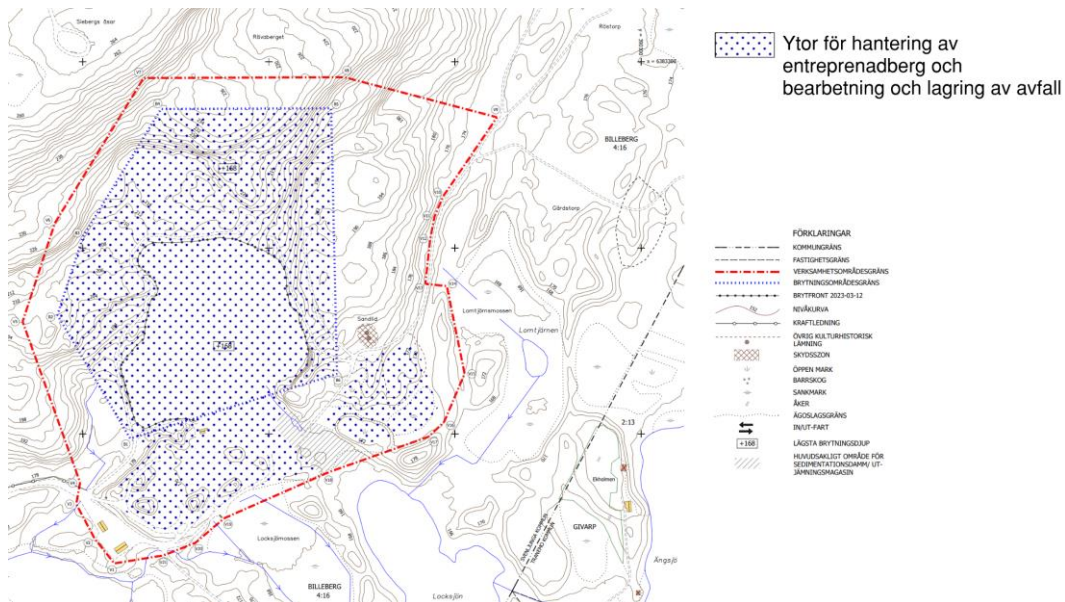
**Gällande ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad täktverksamhet
m.m. på fastigheten Billeberg 4:16 i Svenljunga kommun**

Inledning

Miljöprövningsdelegationen har den 20 december 2023 förelagt Skanska Industrial Solutions AB ("Skanska") att senast den 31 januari 2024 komplettera tillståndsansökan i fem punkter.

**1. Redovisa på situationsplanen var hantering av entreprenadberg samt var
bearbetning och lagring av avfall ska ske.**

Hantering av entreprenadberg och bearbetning och lagring av avfall kommer att ske inom planerat brytningsområde och på tidigare täktbotten, se figur 1.

Figur 1. Ytor för hantering av entreprenadberg och bearbetning och lagring av avfall.

2. Redovisa hur ni avser hantera dagvatten från avfallshanteringen

Dagvatten från avfallshanteringen kommer avrinna via sedimentationsdamm för den samlade verksamheten.

3. Redovisa relevanta metallhalter i utgående vatten från sedimentationsdammen. Redovisa även hur ni ställer er till dels begränsningsvärden, dels kontroll av metaller i utgående vatten från sedimentationsdammen

Med motsvarande verksamhet på andra platser ser Skanska normalt inga förhöjda metallhalter i utgående vatten. Därför har det inte föreslagits några begränsningsvärden eller någon kontroll av metaller för den planerade verksamheten. Skanska kan dock åta sig att även kontrollera metallhalter i utgående vatten och föreslår att delegation ges till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor avseende metaller i utgående vatten vid behov. I andra hand föreslår Skanska följande begränsningsvärden som årsmedelvärden. Bly 0,05 mg/l, Koppar 0,05 mg/l, zink 0,3 mg/l.

4. Er beräknade ekonomiska säkerhet behöver kompletteras med kostnad för avfallsbehandlingsverksamheten.

Skanska menar att planerad avfallsverksamhet inte är av sådan omfattning att särskilda kostnader behöver läggas till avseende denna. Det framgår av Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd avseende ekonomisk säkerhet för små avfallsanläggningar ("Miljösamverkans Vägledning") att syftet med de nya bestämmelserna om säkerhet för avfallshantering är att ge kommunala tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken, att om särskilda skäl finns, möjlighet att besluta att verksamheten endast får bedrivas om länsstyrelsen har gjort en bedömning i fråga om ekonomisk säkerhet enligt 28 c §. Därefter ska länsstyrelsen bedöma om en ekonomisk säkerhet behövs för att en verksamhet med behandling eller insamling av avfall som är anmälningspliktig enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251), här efter MPF, ska få bedrivas.

Såvitt Skanska uppfattar rådande rättsläge är det anmälningspliktiga verksamheter som omfattas av krav på ekonomisk säkerhet enligt 28 a § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. För tillståndspliktiga verksamheter, liksom huvudverksamheten (bergtäktverksamheten) i förevarande ärende, ska ekonomisk säkerhet fastställas enligt 16 kap. 3 § miljöbalken. Det förefaller saknas uttrycklig vägledning om förfarande när en planerad verksamhet innehåller små avfallverksamheter samtidigt som den ekonomiska säkerheten för huvudverksamheten prövas enligt 16 kap. 3 § miljöbalken.

Eftersom syftet med de nya bestämmelserna är att förhindra att någon annan än verksamhetsutövaren (det vill säga stat eller kommun) behöver stå för kostnaden för nödvändiga återställningsåtgärder bedömer Naturvårdsverket¹ att det framför allt är just denna risk som ska beaktas vid bedömningen om det finns särskilda skäl för att besluta om ekonomisk säkerhet. Även om det inte nämns uttryckligen i aktuell proposition drar Naturvårdsverket slutsatsen att det inte är uteslutet att verksamhetsutövarens

¹ [Särskilda skäl \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

ekonomiska situation kan spela en viss roll vid bedömningen av om det i det enskilda fallet finns särskilda skäl för att ställa ekonomisk säkerhet. Omständigheter som kan utgöra särskilda skäl kan dels vara att det finns anledning att tro att verksamhetsutövaren inte kommer att kunna stå för kostnaderna, dels om förutsättningarna är sådana att man kan förvänta sig att återställningsåtgärderna kommer vara mer kostsamma än normalt. Utifrån detta kan det framhållas att Skanska är ett stabilt och välrenommerat företag.

Av Miljösamverkans Vägledning framgår att i det fall återställningsåtgärderna kan förväntas bli extra kostsamma, vilket innebär att verksamhetsutövaren kan få svårt att stå för kostnaden, kan utgöra ett särskilt skäl för att ekonomisk säkerhet bör ställas. Det är flera omständigheter som kan göra att återställandet blir kostsamt. Hur stor kostnaden kan förväntas bli beror bland annat på avfallets egenskaper, typ, mängd och avståndet till närmaste behandlingsanläggning. Som exempel anges att en del skrymmande och sammansatta avfall är andra typer av avfall som kräver förbehandling och som därför kan medföra höga kostnader att behandla. Exempel på avfallstyper som kräver en omfattande förbehandling kan vara konstgräsplaner, fritidsbåtar och osorterat bygg- och rivningsavfall. Många typer av farligt avfall är kostsamt att hantera på grund av höga behandlingskostnader ofta i kombination med långa transporter. Den planerade verksamheten avser inte hantering av sådant avfall. En parameter som påverkar hur stora skadorna kan bli på den omgivande miljön, och därmed även kostnaderna för återställandet, kan vara avfallets lakningsegenskaper i kombination med omgivningens förmåga att fånga upp, retinera, föroreningar.

Med utgångspunkt i att t ex de schaktmassor som avses tas emot på anläggningen begränsas med en föroreningshalt motsvarande känslig markanvändning och asfalt begränsas i innehåll av PAH-16, bedöms risken för lakning och negativ påverkan på miljön vara liten. Det finns också för den planerade verksamheten en ordnad dagvattenhantering.

Av Miljösamverkans Vägledning framgår vidare att om den omgivande miljön är sådan att det kan förväntas att återställandeåtgärder eller en efterbehandling kan bli extra kostsam kan detta sannolikt utgöra ett särskilt skäl för att ställa ekonomisk säkerhet. Det kan då exempelvis vara närhet till bostäder, eventuella vattenskyddsområden och våtmarker, närliggande Natura 2000-områden eller andra skyddade områden. Den planerade verksamheten bedöms inte vara av sådan art att återställandeåtgärder eller efterbehandling kan bli extra kostsam, vidare är verksamheten belägen på stort avstånd från bostäder, vattenskyddsområden och Natura 2000 områden.

Avfallsverksamheten kommer att ske inom samma verksamhetsområde som täktverksamheten. Efterbehandling av hela verksamhetsområdet har tagits i beaktning vid

beräkningen av den ekonomiska säkerheten. En del av de externa schaktmassor som avses tas emot på anläggningen planeras att användas för efterbehandling. I övrigt bedöms den planerade återvinningen innebära framtagande av produkter för anläggningsändamål varför de inte bedöms behövas bortforslas utan kan säljas ut som produkter på marknaden. Skanska menar att det inte är rimligt att dubbla säkerheter ställs för verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen anger i sitt föreläggande att en beräkning av säkerhet för avfallshanteringen ska innehålla 6 punkter. Skanska kommenterar respektive punkt nedan.

a. Kostnad för inventering av vad som ska bortforslas	Genom förebyggande kontroll och begränsning av föroreningsinnehåll i inkommande massor (t ex KM för schaktmassor) som beskrivs i den tekniska beskrivningen bedöms det inte uppkomma något avfall av betydelse som ska bortforslas eller som riskerar att förorena omgivningen
b. Kostnad för bortforsling av avfall	Se punkt a
c. Kostnad för mottagande	Se punkt a
d. Kostnad för mark och/eller byggnads återställande	Inga byggnader krävs för avfallshanteringen
e. Kostnad för översiktlig undersökning av föroreningar	Se punkt a
f. Övriga utgifter	Inga övriga utgifter bedöms uppkomma

Sammantaget är det Skanskas uppfattning att den i ansökan presenterade ekonomiska säkerheten enligt 16 kap. 3 § miljöbalken är tillräcklig för att omfatta den planerade verksamheten i dess helhet.

5. Utveckla er bedömning gällande påverkan på de 18 prioriterade fågelarter som redovisas i Bilaga M6.

Otillåten störning uppkommer inte för någon av de inventerade och bedömda arterna. Landskapet bibehåller sin kontinuerliga ekologiska funktion för arterna då omgivningarna har gott om motsvarande livsmiljöer, se även [bilaga 1](#).

Katarina Wallinder
Skanska Industrial Solutions AB

Bilaga

1. PM prioriterade fågelarter

Utlåtande skyddade fågelarter

Inför utökning av Skanskas bergtäkt i Sexdrega, Svenljunga kommun 2024

Uppdraget

Miljökonsultföretaget Calluna AB har 2024 av Skanska AB fått i uppdrag att skriva ett utlåtande gällande eventuell påverkan på skyddade fågelarter vid utökning av en bergtäkt strax utanför Sexdrega, Svenljunga kommun. Skanska har tidigare redogjort för påverkan på fyra fågelarter; berggub, tjäder, orre och spillkråka. Enligt kompletteringskrav från Länsstyrelsen i Västra Götalands län behöver Skanska även redogöra för påverkan på ytterligare skyddade fågelarter som noterades vid den fågelinventering som Calluna utförde 2022 (Keith & Edvardsson). Denna PM utgör underlag för att besvara följande frågor:

a. Hur kan otillåten störning eller skada undvikas för skyddade arter som förekommer och använder området för fortplantning (häckning inklusive födosöksrevir, yngelplatser), övervintring eller för vila (rastplatser, dagvisten)?

b. Hur är förutsättningarna för de skyddade arter som genom ansökta åtgärder förlorar områden för fortplantning, vila och övervintring att tillgodose sina behov genom motsvarande områden i närområdet/det område som är relevant utifrån artens behov?

Skyddade fågelarter

I tabell 1 nedan redovisas de skyddade fågelarter som noterades vid Callunas fågelinventering 2022, samt en bedömning om risk för påverkan på artens population.

På uppdrag av:

Skanska AB
Kontaktperson: Katarina Wallinder
katarina.wallinder@skanska.se

Uppdraget:

Projektledare: Erik Edvardsson
Författare: Erik Edvardsson & Eva Amnéus Mattison
Callunas interna projektkod: JMN0113

Calluna AB:

Linköpings slott
582 28 Linköping
Org.nr: 556575-0675
Växel: +46 13-12 25 75
www.calluna.se

Rapporten citeras enligt följande: Edvardsson, E., Amnéus Mattison, E. (2024). Utlåtande skyddade fågelarter - Inför utökning av Skanskas bergtäkt i Sexdrega, Svenljunga kommun 2024. Calluna AB.

Foton: © Calluna AB om inget annat anges.

Version/datum: 2024-01-26

Tabell 1. Prioriterade fågelarter som noterades under häckfågelinventeringen 2022 med häckningsstatus och bedömning. **50%** = negativ minskning, 50% populationsnedgång perioden 1975–2005. Rödlistade arter (**RL**) utgår från 2020 års bedömning. Fågeldirektivet (**FD**) hänvisar till arter markerade med B i bilaga 1 till Artskyddsförordningen.

Art	Högsta häckningskriterie	Skyddad	Bedömt antal revir	Kommentar	Bedömning
Berguv	(5) Permanent revir	RL(VU), FD	1	Spel hört vid samtliga kvällsbesök	Se MKB och tidigare PM.
Domherre	(2) Obs i häcktid, lämplig biotop	50%	0 - 1	Spridd i skogsmiljöerna. Endast lockläte hört.	Oklart om arten häckar i området. En utökning av täkten kommer endast ta i anspråk hygge samt yngre tall- och granskog, miljöer som ej är viktiga för arten.
Entita	(5) Permanent revir	RL (NT), 50%	1	Par observerades vid två besök vid Locksjön.	Endast noterad intill Locksjön, dessa miljöer kommer inte påverkas av en utökning av täkten. Övriga miljöer utgör ej livsmiljö för arten.
Fiskmåsar	(2) Obs i häcktid, lämplig biotop	RL (NT)	0 - 1	Endast en observation i maj vid Locksjön.	Vattenmiljöerna vid Locksjön där arten noterats kommer ej att påverkas av en utökning av täkten.
Gransångare	(3) Spel/sång	50%	1 - 2	Skogsmiljöerna öster om täkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av täkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Grå flugsnappare	(3) Spel/sång	50%	1 - 2	Spridd i skogsmiljöerna, sjungande hane vid ett besök.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av täkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Grönsångare	(3) Spel/sång	RL (NT)	1	Sjungande hane vid besök i slutet av maj norr om täkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av täkten,

					men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Gulsparv	(3) Spel/sång	RL (NT), 50%	1	Sjungande hane öster om tåkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Järnsparv	(5) Permanent revir	50%	7 - 6	Spridd i området, oftast i öppnare partier intill hyggen.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Kricka	(2) Obs i häcktid, lämplig biotop	RL (VU)	0 - 1	Endast en observation av en rastande individ i Lomtjärnen öster om tåkten.	Oklart om arten häckar, och småvattnet där den noterades kommer inte att påverkas av en utökning av tåkten.
Kråka	(5) Permanent revir	RL (NT), 50%	1	Observerad under två besök i och omkring tåkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Orre	(5) Permanent revir	FD	0-1	Spel på hygget norr och nordväst om tåkten vid flera tillfällen.	Se MKB.
Rödstart	(3) Spel/sång	50%	0-1	Endast en sjungande hane observerades på	Förekommer i miljöer som påverkas vid en

				hygget norr om tåkten vid besöket i slutet av maj.	utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Sparvuggla	(3) Spel/sång	FD	0 - 1	En spelande individ hördes vid besöket i april.	Endast hörd vid ett tillfälle en bra bit N om tåkten.
Spillkråka	(5) Permanent revir	RL (NT), FD	0-1	Spelande spillkråka hördes vid ungefär samma ställe nordost om tåkten vid två olika besök. Troligen ingår delar av inventeringsområdet i ett revir.	Se MKB.
Talltita	(3) Spel/sång	RL (NT), 50%	1 - 2	Spelande hanar i olika delar av området vid besöken i maj.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Tjäder	Spår	FD		Äldre spillning hittades i skogsmiljön öster om tåkten.	Se MKB.
Trädpiplärka	(5) Permanent revir	50%	cirka 14	Spridd i skogsmiljöerna och på kalhygget.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Törnskata	(2) Obs i häcktid, lämplig biotop	FD	0 - 1	Observerades endast en gång vid besöket i slutet av maj på kalhygget nordost om tåkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta

					kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Årtsångare	(3) Spel/sång	RL (NT)	3	Spridd i skogsmiljöerna framför allt norr om tåkten.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.

Ny prioriteringsgrund

Fågelarterna i tabellen ovan är prioriterade enligt den rekommendation för prioritering av fågelarter som gällde vid inventeringstillfället. Naturvårdsverket har tillsammans med Skogsstyrelsen uppdaterat denna rekommendation (Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen 2022). Rekommendationen innebär, liksom tidigare, att när syftet med en åtgärd är ett annat än att fånga eller döda fåglar kan utredningen begränsas i det enskilda fallet och en bedömning görs för fågelarter där en tillfredställande nivå för populationen riskerar att inte kunna upprätthållas. Kriterier för sådana fågelarter är:

- Arter markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1 (betyder att de är upptagna i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv)
- Rödlisade arter
- Arter vars populationer har minskat med 50% sedan 1980

Det sistnämnda kriteriet är uppdaterat till att gälla perioden efter 1980 i stället för 1975-2005. Calluna har gjort en ny prioritering utifrån inventeringsresultatet från 2022. Arter som inte längre har negativ trend enligt den nya tidsperioden är domherre, gransångare, grå flugsnappare, rödstjärt och trädpiplärka. Arter som tillkommer som prioriterade enligt ny tidsperiod är grönsiska, göktyta och kungsfågel.

För att överbrygga förändringen har Calluna i denna utredning valt att behålla bedömning av de arter som annars inte skulle prioriterats och lägga till de tillkommande arterna för bedömning.

Tabell 2. Tillkommande fågelarter som noterades under Callunas häckfågelinventering 2022 och deras häckningsstatus i inventeringsområdet. 50% = negativ minskning, 50% populationsnedgång sedan 1980.

Art	Högsta häckningskriterie	Skyddad	Bedömt antal revir	Kommentar	Bedömning
Grönsiska	(3) Spel/sång	50%	2-3	Spridd i skogsmiljöerna.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta

					kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Göktyta	(3) Spel/sång	50%	0 - 1	En sjungande hane norr om tåkten vid besöket i början på maj.	Okärlt om arten häckar i området då den även kan sjunga under flyttperioden, kan dock häcka på hyggen. Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.
Kungsfågel	(5) Permanent revir	50%	9-10	Observerad vid alla besök med sjungande individer spridda i skogsmiljöerna.	Förekommer i miljöer som påverkas vid en utökning av tåkten, men miljöerna är mycket vanliga och utbredda i omgivande landskap så en liten minskning av yta kommer inte ha någon påverkan på artens population.

Artskyddsbedömning

Calluna har bedömt att ytterligare fågelarter än de som fallit ut genom prioriteringarna inte behöver prioriteras.

Gråmarkerade arter i tabell 1 ovan har redan hanterats i MKB och ingår inte i denna PM.

Artskyddsförordningens förbud aktualiseras om det finns en risk att den planerade verksamheten innebär en störning för vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid. Förbudet mot störning gäller inte om störningen saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå.

För arterna domherre, entita, fiskmå, kricka, sparvuggla bedömer Calluna att populationerna inte påverkas av den sökta verksamheten eftersom deras livsmiljöer inte berörs.

För arterna gransångare, grå flugsnappare, grönsiska, grönsångare, gulsparr, göktyta, järnsparv, kricka, kråka, kungsfågel, orre, rödstjärt, sparvuggla, spillkråka, talltita, tjäder, trädpiplärka, törnskata och ärtsångare bedömer Calluna att den minskning av deras livsmiljöer som verksamheten innebär inte försvårar upprätthållandet av populationerna.

De frågor som ställs kan därmed besvaras:

- a. Otillåten störning uppkommer inte för någon av de inventerade och bedömda arterna i denna PM.
- b. Landskapet bibehåller sin kontinuerliga ekologiska funktion för arterna då omgivningarna har gott om motsvarande livsmiljöer och bortfallet genom verksamheten är en obetydlig del av denna.

Referenser

Keith, S. & Edvardsson, E. (2022). *Häckfågelinventering – Sexdrega i Svenljunga kommun, 2022*. Calluna AB.

Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen (2022). *Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma tolkning av förändringarna i 4 § artskyddsförordningen om fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk*.

Naturvårdsverkets dnr Nv-04718-22. Tillgänglig:

<https://www.naturvardsverket.se/4acbbc/contentassets/bd725fa995b2422faf8575a29c6b4d99/nv-vagledning-tolkning-av-forandringar-i-artskyddsforordningen-fridlysning-faglar-i-samband-med-skogsbruk.pdf>